

احکام نماز جماعت

مؤلف:

علیرضا کیقبادی

سرشناسه	کیقبادی، علیرضا
عنوان و نام پدیدآور	احکام نماز جماعت / مولف علیرضا کیقبادی
مشخصات نشر	قم، دارالفکر، ۱۳۹۱
مشخصات ظاهری	۱۱۲ ص.
شابک	۱۵۰۰۰ ریال: 978-600-270-006-3
وضعیت فهرست‌نویسی	فیا
یادداشت	کتابنامه به صورت زیرنویس
موضوع	نماز جماعت
موضوع	احادیث احکام
رده‌بندی کنگره	۱۱۲ الف ۹۱۸۷/۱
رده‌بندی دیوکی	۲۹۷/۲۵۲
شماره کتابشناسی ملی	الف ۹۶۳ کی ۱۳۹۱

انتشارات دارالفکر

مؤسس: مرحوم آیت الله العظمی محمد باقر مجلسی
آقای حاج میرزا محمدالحمد مولانا (ره)

احکام نماز جماعت

مؤلف: علیرضا کیقبادی

ناشر: انتشارات دارالفکر

ناشر همکار: اندیشه مولانا

چاپ: قدس، قم

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۱

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۵۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۷۰-۰۰۶-۳ □ ISBN: 978-600-270-006-3

انتشارات دارالفکر

تهران: خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان شهدای ژاندارمری، روبه‌روی

اداره پست، پلاک ۲۳۸ - تلفن: ۶۶۴۰۸۹۲۷ - ۶۶۴۰۹۳۵۲ - فاکس: ۶۶۹۷۷۶۲۰

قم: خیابان صفائیه، بین کوچه آمار و ممتاز، پلاک ۶۳۶

تلفن: ۷۷۴۳۵۴۴ - ۷۷۳۳۶۴۵ - فاکس: ۷۷۲۸۸۱۴

فهرست مطالب

۱۱	مقدمه
۱۷	احادیثی درباره نماز جماعت
۲۳	امام جماعت
۲۵	۱. استحباب امامت جماعت
۲۵	۲. سرآمد امام جماعت
۲۶	۳. صحت قرائت یعنی چه؟
۲۶	۴. منظور از صحت قرائت
۲۷	۵. داشتن لهجه عربی
۲۷	۶. عدم صحت قرائت امام
۲۸	۷. شک در صحت قرائت امام
۲۸	۸. امامی که اذکار را اشتباه می گوید
۲۸	۹. اگر امام جماعت آیه ای از سوره را نخواند
۲۹	۱۰. اقتدا کردن افصح به فصیح
۳۰	۱۱. عدالت
۳۰	۱۲. گناهان کبیره
۳۳	۱۳. گناهان صغیره
۳۳	۱۴. منافعی مروت
۳۵	۱۵. راه احراز عدالت امام
۳۵	۱۶. مؤمنین ظاهر الصلاح
۳۵	۱۷. خشن ظاهر
۳۶	۱۸. شک در عدالت امام جماعت
۳۶	۱۹. عدالت سابق
۳۶	۲۰. امام ناشناس در مسجد
۳۷	۲۱. ائمه جماعات حرم معصومین
۳۷	۲۲. کسی که خودش را عادل نمی داند
۳۸	۲۳. گفتن بی عدالتی امام به دیگران

۲۴. گناه صغیره امام ۳۹
۲۵. غیبت کردن امام جماعت ۳۹
۲۶. دروغ گفتن امام به شوخی ۴۰
۲۷. امام جماعت تارک امر به معروف ۴۰
۲۸. گرفتن پول برای نماز ۴۱
۲۹. اقتدا به امام جماعت با صورت تراشیده ۴۱
۳۰. اقتدای ظاهری به امام ۴۱
۳۱. اقتدا به غیر روحانی با وجود روحانی ۴۲
۳۲. امامت زن ۴۳
۳۳. نماز خوانده شده در مسجد الحرام ۴۴
۳۴. امام جماعت شخص جذامی ۴۴
۳۵. اقتدا به امام جماعت معیوب ۴۵
۳۶. امام جماعت شدن با تیمم ۴۵
۳۷. اقتدا به امام جماعتی با مرجع مختلف ۴۶
۳۸. اقتدا به نماز است جاری امام ۴۶
۳۹. اقتدا نماز ادا به نماز مسافر ۴۶
۴۰. اقتدا به امام جماعت مسافر ۴۷
۴۱. وجوب اقامه جماعت توسط امام راتب ۴۷
۴۲. نیت امام جماعت ۴۸
۴۳. رضایت امام جماعت ۴۸
۴۴. در یک وعده چند بار می شود نماز جماعت خواند ۴۸
۴۵. اگر امام جماعت وسط نماز بفهمد که نمازش باطل است ۴۹
۴۶. اگر امام، پس از نماز بفهمد نمازش باطل است ۵۰
۴۷. اگر حدثی از امام سر بزنند ۵۰
۴۸. کشف بطلان نماز امام بعد از نماز ۵۱
۴۹. خواندن نماز کامل برای امام جماعت مسافر در اثر فراموشی ۵۱
۵۰. اگر امام از روی غفلت نماز جهری را آهسته بخواند ۵۲
- اتصال ۵۳
۵۱. اتصال یعنی چه ؟ ۵۵
۵۲. فاصله شدن یک بچه در صف ۵۶
۵۳. قطع اتصال بخاطر وجود ویلچری ۵۶
۵۴. واسطه شدن ستون ۵۶
۵۵. اگر بعد از نماز بفهمیم که اتصال نداشته ایم ۵۷
۵۶. اگر در صف جماعت کسی بطور فرادا نماز بخواند ۵۷

۵۷. کسی که نمازش شکسته است می تواند در صف اول بایستد؟
 ۵۸.....
 ۵۸. دیوار نازک آجری یا آلومینیومی به عنوان حائل بین زنان و مردان.....
 ۵۸.....
 ۵۹. ایستادن مرد و زن نامحرم کنار یکدیگر در یک صف، بدون حائل.....
 ۵۸.....
 ۶۰. چگونگی اتصال نمازگزاران طبقه دوم مسجد.....
 ۵۹.....
 ۶۱. حداکثر فاصله بین مردان و زنان ایستاده در یک صف پشت پرده.....
 ۵۹.....

- افتدا.....
 ۶۱.....
 ۶۲. افتدا پیش از تکبیر گفتن صفهای جلو.....
 ۶۳.....
 ۶۳. افتدا به جماعت با تصمیم به فرادا کردن در وسط نماز.....
 ۶۴.....
 ۶۴. افتدا زمانی که ندانی امام نماز واجب می خواند یا مستحبی.....
 ۶۵.....
 ۶۵. افتدا نماز عصر به ظهر امام.....
 ۶۵.....
 ۶۶. آیا در افتدا باید صبر کرد که امام به رکوع رود؟.....
 ۶۵.....
 ۶۷. بلند شدن امام قبل از رسیدن مأوم به رکوع.....
 ۶۵.....
 ۶۸. افتدا به رکوع امام با امام دیگر.....
 ۶۷.....
 ۶۹. افتدا در رکوع و نرسیدن به امام.....
 ۶۷.....
 ۷۰. شک در رسیدن به رکوع امام.....
 ۶۸.....
 ۷۱. مأوم می داند که اگر افتدا کند به رکوع نمی رسد.....
 ۶۹.....
 ۷۲. افتدا در قنوت جماعت.....
 ۶۹.....
 ۷۳. افتدا از راه دور با فاصله.....
 ۶۹.....
 ۷۴. افتدا در رکعت آخر نماز.....
 ۷۱.....

- نماز جماعت.....
 ۷۳.....
 نکاتی پیرامون نماز جماعت.....
 ۷۵.....
 ۷۵. شرایط نماز جماعت.....
 ۷۷.....
 ۷۶. حضور قلب بیشتر در نماز فرادا.....
 ۷۸.....
 ۷۷. حکم مساوی ایستادن مأوم با امام جماعت.....
 ۷۸.....
 ۷۸. نیت نماز جماعت.....
 ۷۹.....
 ۷۹. افتدا به این نیت که امام جماعت مثلاً زید است.....
 ۷۹.....
 ۸۰. گفتن تکبیرة الاحرام قبل از امام.....
 ۸۰.....
 ۸۱. گفتن تکبیرة الاحرام همزمان با امام.....
 ۸۱.....
 ۸۲. نشنیدن حمد و سوره امام در نمازهای جهری.....
 ۸۱.....
 ۸۳. گفتن ذکر در نمازهای جهری.....
 ۸۲.....

۸۴. خواندن حمد و سوره در نمازهای اخفاتی..... ۸۲
۸۵. اگر مأموم در بین حمد و سوره امام نیت فرادا کند..... ۸۳
۸۶. اگر بعد از حمد و سوره امام نیت فرادا کنیم..... ۸۳
۸۷. عمداً به رکوع رفتن قبل از اتمام قرائت امام..... ۸۴
۸۸. داشتن طمأنینه..... ۸۴
۸۹. اقتدا به خیال اینکه امام در دو رکعت آخر نماز است..... ۸۴
۹۰. اقتدا به خیال اینکه امام در دو رکعت اول نماز است..... ۸۵
۹۱. آهسته خواندن حمد و سوره در دو رکعت آخر نمازهای جهری..... ۸۶
۹۲. نداشتن وقت برای خواندن حمد و سوره..... ۸۶
۹۳. اقتدا در صورتی که ندانی رکعت چندم امام است..... ۸۸
۹۴. سر از رکوع برداشتن پیش از امام..... ۸۸
۹۵. برگشتن به رکوع برای تبعیت همراه با بلند شدن امام از رکوع..... ۸۸
۹۶. سر برداشتن از رکوع با اینکه به قرائت امام نمی‌رسیم..... ۸۹
۹۷. سر برداشتن رکوع با اینکه به قرائت امام می‌رسیم..... ۹۰
۹۸. زیاد کردن رکوع توسط امام..... ۹۱
۹۹. اگر امام رکوع را بجا نیاید..... ۹۱
۱۰۰. زودتر از امام به سجده رفتن..... ۹۲
۱۰۱. سر برداشتن از سجده زودتر از امام..... ۹۴
۱۰۲. فراموش کردن امام یک سجده..... ۹۴
۱۰۳. کسی که به سجده امام برای تبعیت نمی‌رسد..... ۹۵
۱۰۴. زیادی سجده امام..... ۹۵
۱۰۵. متابعت نکردن مأموم، به گمان نرسیدن به رکوع یا سجده..... ۹۵
۱۰۶. قنوت اشتباهی امام..... ۹۵
۱۰۷. انجام اعمال جلوتر از امام..... ۹۶
۱۰۸. انجام اعمال نماز همزمان با امام..... ۹۷
۱۰۹. گفتن اذکار نماز قبل از امام..... ۹۷
۱۱۰. زیادتر گفتن اذکار توسط مأموم از امام..... ۹۷
۱۱۱. تجافی در رکعت دوم امام..... ۹۸
۱۱۲. خواندن تشهد در هنگام تجافی..... ۹۸
۱۱۳. اگر امام در رکعتی که تشهد ندارد، تشهد بخواند..... ۹۸
۱۱۴. تجافی در رکعت آخر امام..... ۹۹
۱۱۵. گفتن سلام بی‌جا همراه امام..... ۱۰۰
۱۱۶. سلام دادن قبل از امام..... ۱۰۰
۱۱۷. کسی که می‌خواهد نماز جماعتش را به فرادا تبدیل کند..... ۱۰۱
۱۱۸. در کجا باید دعا بخواند..... ۱۰۳

۱۱۹. عدم متابعت ۱۰۳
۱۲۰. گفتن دوبار تسبیحات اربعه برای تبعیت ۱۰۵
۱۲۱. نماز فرادا خواندن هنگام اقامه نماز جماعت ۱۰۵
۱۲۲. برپا شدن جماعت در حال خواندن نماز ۳ رکعتی ۱۰۵
۱۲۳. برپایی نماز جماعت در هنگام خواندن نماز مستحبی ۱۰۵
۱۲۴. نماز جماعت با دو نفر ۱۰۶
۱۲۵. جماعت خواندن نماز مستحبی ۱۰۶
۱۲۶. به جماعت خواندن نماز عیدین ۱۰۶
۱۲۷. الزام پدر به نماز جماعت ۱۰۷
۱۲۸. بلندتر بودن صدای مأموم از امام ۱۰۸
۱۲۹. تکبیر گفتن مأموم بجای مکبر ۱۰۸
۱۳۰. غصب مکان دیگری در مسجد ۱۰۸
۱۳۱. نشستن مأموم برای درک ثواب آخر نماز، تجافی باشد یا ۱۰۹
۱۳۲. جوارفتن به طرف جلو با ضیق بودن جا ۱۰۹
۱۳۳. نافله خواندن هنگام اقامه گفتن امام ۱۱۰
۱۳۴. ثواب نماز جماعت برای مکبر ۱۱۰
۱۳۵. دست دادن بعد از نماز ۱۱۰

مقدمه

راه عبودیت و تکامل برای انسان‌هایی که خواهان این مسیر و مقصد باشند باز است. البته برای پیمودن این مسیر باید از ابزارهایی که مناسب با این راه باشند، کمک گرفت. زیرا در طی این طریق، گاه باید سرعت گرفت و گاه باید سبقت. لذا خدای متعال در یک جای فرماید «سارعوا»^۱ و در جای دیگر می‌فرماید «سابقوا»^۲.

به گفته بزرگان دین، نمازیکی از بهترین و برترین ابزارهایی است که برای طی این مسیر می‌توان از آن استفاده کرد. گاه با یک نماز، شخصی سالک می‌تواند تمام حجابهای بین خود و خدای خود را پاره کند و به دارالسلامی که به آن دعوت شده است، برسد^۳ که البته ملکه شدن این حالت احتیاج به تمرین و ممارست دارد.

در میان تمام وسایلی که برای پیمودن این مسیر لازم

۱ سوره آل عمران، آیه ۱۳۳

۲ سوره حدید، آیه ۲۱

۳ سوره یونس، آیه ۲۵

است، نماز جماعت از آن دسته ابزارهایی که نه تنها در طریق این طریق به ما انسان‌ها سرعت می‌دهد بلکه باعث پیشی گرفتن و سبقت در رسیدن و قُرب به خدای متعال را در بر دارد. دلیل این مسأله روایاتی است که ثواب یک نماز جماعت ۱۰ نفره را خارج از حیطه ادراک بشر می‌داند. لذا هرکسی که توفیق شرکت در نماز جماعت را از دست بدهد در واقع خود را در این مسابقه الهی به عقب رانده و بازی را باخته است.

البته این اثری که گفته شد برای نماز جماعتی است که در منزل و در غیر وقت فضیلت خوانده شود، چه رسد به نماز جماعتی که مانند نماز جماعت‌های کنونی، هم در مسجد و هم در وقت فضیلت خوانده می‌شود. قطعاً اثر آن بر روی سالکِ اِلی الله دهها و صدها برابر خواهد بود.

نکته دیگر اینکه نماز جماعت دارای ابعاد تربیتی گوناگونی است که یکی از آن ابعاد تربیتی، تعلیم اتحاد و جدانشدن از صفوف مؤمنین است. لذا فرمودند که برای صحت یک نماز جماعت باید از یک حد خاصی بیشتر فاصله نگیرد که اگر این اتفاق بیفتد نماز جماعت اشکال خواهد داشت. باید دقیقاً همراه امام جماعت عادل و یا فقط کمی بعد از آن حرکت کرد.

باتوجه به این مسأله و مسائل گوناگون دیگری که در رساله‌های عملیه برای صحت یک نماز جماعت گفته شده است، می‌توان نتایج تربیتی خوبی را گرفت.

اشخاص پُرکار در زمینه نشر احکام الهی هستند که در این اثر به خوبی توانسته‌اند غالب احکام این فریضه الهی را به نحو مطلوبی گردآوری نمایند. خدای متعال به ایشان جزای خیر مرحمت فرماید. آمین.

حسین ابراهیمی

قم مقدسه، سوم ربیع الثانی، ۱۴۳۲ ه.ق

برابر با ۱۳۹۰/۱۲/۶ ه.ش

www.ketab.ir